

Név:

A kültakaró sérülései

1. Nevezd meg a kültakaró, három leggyakoribb sérüléstípusát!

vérzés

égés

marás

2. Mi lehetne mindhárom esetben az első (nulladik) lépés?

biztonság

biztonság

biztonság

3. Írj néhány konkrét példát az első (nulladik) lépéshez, KIFEJEZETLEN az adott sérüléstípussal kapcsolatban!

- a) sebet okozó tárgy félre tétele
- b) ne érintkezzünk a vérrel
- c) áramtalanítás

- a) égést okozó tárgy biztonságba
- b) ne lépünk a forró vízbe
- c) szükséges-e tűzoltás/áramtalanítás

- a) marást okozó tárgy bizt-ba
- b) ne lépünk a maró anyagba
- c) maróa. bizt-ban

4. Mi a következő lépés?

kommunikáció

kommunikáció

kommunikáció

5. Mi lehet az ellátás következő lépése az egyes esetekben?

vérzéscsillapítás
direkt nyomás

hideg vizes hűtés

maróanyag
törlése/öblítése

6. Mi indokolja, hogy az előző lépést követően a teljes betegvizsgálat következik?

Betegvizsgálat

Betegvizsgálat

Betegvizsgálat

7. Ismertesd az ellátás további lépéseit!

fektetés/ültetés
végtag szívfőlé
fertőtlenítés
fedő/nyomó kötés
kivérzéses sokk tünetei
kihülés elleni védelem
orvos/mentő

fertőtlenítés
fedőkötés
*(kivérzéses) sokk
orvos/mentő

fertőtlenítés
fedőkötés
orvos/mentő

8. A kivérzéses sokk

a) Mit jelent a kivérzéses sokk fogalma?

A jelentős vérvesztés miatt kialakuló tudatállapot romlás és/vagy elvesztése

b) Milyen tünetei lehetnek?

Szédülés, verejték, sápadtság, száraz ajkak, száraz nyelv

c) Hogyan látnád el? Rajzold le!

9. Hogyan csoportosíthatók a vérzések?

a) kisebb

b) nagyobb

10. Milyen (vérző) sebtípusokat ismersz? Jellemezd (szóban) az egyes típusokat!

a) vágott

b) harapott

c) zúzott

d) horzsolt

e) szúrt

f) lőtt

11. Hogyan csoportosíthatók az égési sérülések? Melyiknek, milyen tünetei lehetnek?

a) első – bőrpír, fájdalom, feszes bőr

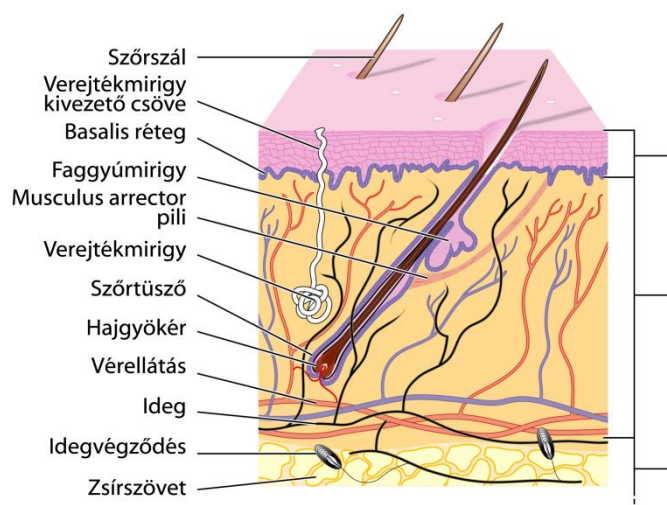
b) másod - hólyagok

c) harmad – piszkosszürke szín

d) negyed - szenesedés

*9. Ismétlés

a) Nevezd meg a kültakaró részeit az ábrán!

b) Melyik rétegben van a leggazdagabb vérellátás?

c) Hol találhatók az érzőidegek?

Gyakorlat

Végezzétek el az alábbi szituációkat háromfős csoportokban! A csoport egyik tagja a sérült, a másik az ellátó, a harmadik pedig pipálja az értékelő lapon az ellátás lépéseit. A dőlt betűs szöveget lehetőleg az ellátó NE olvassa el! Érdeemes azonban az általános értékelési szempontokat a gyakorlat előtt átolvasnia mindenkinek!

ellátási lépés	pipa
Biztonság – szóban jelzi, hogy biztonság	
Biztonság – gumikesztyű/savkesztyű felvétele	
Biztonság – tényleges megteremtése (pl. áramtalanítás)	
Kommunikáció – mi történt?	
Kommunikáció – hol fáj? Hol sérültél meg?	
Elsődleges ellátás (pl. vérzéscsillapítás, hűtés)	
Pozicionálás – leültetés/lefektetés	
Szóban tájékoztatni a betegvizsgálat elvégzéséről (pl. Most megvizsgálak! Szólj, ha fáj valahol!)	
Teljes betegvizsgálat	
Másodlagos ellátás (pl. fertőtlenítés, kötözés)	
Állapot javulásra/romlásra utaló kérdések (pl. Jobban vagy? Kevésbé fáj? Továbbra sem szédülsz?)	

I. Könnyű sérülések, egyszerű ellátás

1. Horzsolás

Focizás közben elestél az udvaron. A térdedet horzsolta le, más sérülésed nincs.

ellátási lépés	pipa
Biztonság – szóban jelzi, hogy biztonság	
Biztonság – gumikesztyű/savkesztyű felvétele	
Kommunikáció – mi történt?	
Kommunikáció – hol fáj? Hol sérültél meg?	
Elsődleges ellátás - vérzéscsillapítás	
Pozicionálás - ültetés	
Szóban tájékoztatni a betegvizsgálat elvégzéséről (pl. Most megvizsgálak! Szólj, ha fáj valahol!)	
Teljes betegvizsgálat	
*Sebkörnyékének megtisztítása	
Fertőtlenítés	
Fedőkötés	
Állapot javulásra/romlásra utaló kérdések (pl. Jobban vagy? Kevésbé fáj? Továbbra sem szédülsz?)	

2. Égés

Kézfejedre öntötted a forró vizet, azon bőrpír látható, fájdalmas.

ellátási lépés	pipa
Biztonság – szóban jelzi, hogy biztonság	
Biztonság – gumikesztyű/savkesztyű felvétele	
Biztonság – a földön lévő forró víz kikerülése	
Kommunikáció – mi történt?	
Kommunikáció – hol fáj? Hol sérültél meg?	
Elsődleges ellátás – hideg vizes hűtés	
Hideg vizes hűtés közben betegvizsgálat	
Szóban tájékoztatni a betegvizsgálat elvégzéséről (pl. Most megvizsgálak! Szólj, ha fáj valahol!)	
Pozicionálás – hűtés után, üljön le	
Fertőtlenítés	
Fedőkötés	
Állapot javulásra/romlásra utaló kérdések (pl. Jobban vagy? Kevésbé fáj? Továbbra sem szédülsz?)	

3. Marás

Takarítás közben a maróanyag az alkarodra ömlött. Azon bőrpír látható, fájdalmas.

ellátási lépés	pipa
Biztonság – szóban jelzi, hogy biztonság	
Biztonság – gumikesztyű/savkesztyű felvétele	
Biztonság – földön lévő maróanyag kikerülése	
Kommunikáció – mi történt?	
Kommunikáció – hol fáj? Hol sérültél meg?	
Elsődleges ellátás – hideg vizes ÖBLÍTÉS	
Hideg vizes ÖBLÍTÉS közben betegvizsgálat	
Szóban tájékoztatni a betegvizsgálat elvégzéséről (pl. Most megvizsgálak! Szólj, ha fáj valahol!)	
Teljes betegvizsgálat	
Pozicionálás – öblítés után, üljön le	
Fertőtlenítés	
Fedőkötés	
Állapot javulásra/romlásra utaló kérdések (pl. Jobban vagy? Kevésbé fáj? Továbbra sem szédülsz?)	

--	--

II. Súlyos sérülések, mentőhívás

Továbbra is háromfős csoportban dolgozzatok, a korábbi munkamegosztásban. Azonban ezúttal már súlyos sérülteket kell ellátni, így még fontosabb a helyes sorrend és a gyors hatékony beavatkozás.

4. Erős vérzés

Elektromos fűrésszel favágás közben vágta a lábszáradba, amely erősen vérzik.

ellátási lépés	pipa
Biztonság – szóban jelzi, hogy biztonság	
Biztonság – gumikesztyű/savkesztyű felvétele	
Biztonság – áramtalanítás, fűrészbiztonságba	
Kommunikáció – mi történt?	
Kommunikáció – hol fáj? Hol sérültél meg?	
Elsődleges ellátás – direkt nyomás a sebre	
Pozicionálás – fektetés, láb felemelése	
Fertőtlenítés	
Nyomókötés	
Szóban tájékoztatni a betegvizsgálat elvégzéséről (pl. Most megvizsgálak! Szólj, ha fáj valahol!)	
Teljes betegvizsgálat	
Mentőhívás – Mi történt?	
Mentőhívás – Pontos cím	
Mentőhívás – Sérültek száma/súlyossága	
Mentőhívás – Saját telefonszám	
Állapot javulásra/romlásra utaló kérdések (pl. Jobban vagy? Kevésbé fáj? Továbbra sem szédülsz?)	
Kivérzéses sokkra utaló kérdések (Szédülsz?)	

5. Súlyos égés

A kazán ajtaját figyelmetlenül nyitottad ki. A lángok kicsaptak és az egyik karodat (alkar és felkar is) súlyosan megégették. A bőrpír mellett hólyagok és piszkosszürke színelváltozás is látható, a fájdalom elviselhető (súlyos égésnél az idegsejtek megégnek, így a fájdalomérzet alacsonyabb).

ellátási lépés	pipa
Biztonság – szóban jelzi, hogy biztonság	
Biztonság – gumikesztyű/savkesztyű felvétele	
Biztonság – földön lévő forró víz kikerülése	
Kommunikáció – mi történt?	
Kommunikáció – hol fáj? Hol sérültél meg?	
Elsődleges ellátás – vizes hűtés	
Szóban tájékoztatni a betegvizsgálat elvégzéséről (pl. Most megvizsgálak! Szólj, ha fáj valahol!)	
Teljes betegvizsgálat	
Mentőhívás – Mi történt?	
Mentőhívás – Pontos cím	
Mentőhívás – Sérültek száma/súlyossága	
Mentőhívás – Saját telefonszám	
Másodlagos ellátás – pozicionálás, leültetés	
Fertőtlenítés	
Fedőkötés	
Állapot javulásra/romlásra utaló kérdések (pl. Jobban vagy? Kevésbé fáj? Továbbra sem szédülsz?)	
(Kivérzéses) sokkra utaló kérdések (Szédülsz?) – ((Az égési sérüléseknél is kialakulhat sokkos állapot.)	

6. Súlyos marás

Figyelmetlen kémiai kísérletezés közben a forró sósavval telt edény felrobbant, a maróanyag a karodra fröccsent, nagyon erős fájdalmad vannak.

ellátási lépés	pipa
Biztonság – szóban jelzi, hogy biztonság	
Biztonság – gumikesztyű/savkesztyű felvétele	
Biztonság – földön lévő maróanyag kikerülése	
Kommunikáció – mi történt?	
Kommunikáció – hol fáj? Hol sérültél meg?	
Elsődleges ellátás – vizes ÖBLÍTÉS	
Szóban tájékoztatni a betegvizsgálat elvégzéséről (pl. Most megvizsgálak! Szólj, ha fáj valahol!)	
Teljes betegvizsgálat	
Mentőhívás – Mi történt?	
Mentőhívás – Pontos cím	
Mentőhívás – Sérültek száma/súlyossága	
Mentőhívás – Saját telefonszám	
Másodlagos ellátás – pozicionálás, leültetés	
Fertőtlenítés	
Fedőkötés	
Állapot javulásra/romlásra utaló kérdések (pl. Jobban vagy? Kevésbé fáj? Továbbra sem szédülsz?)	

III. Súlyos sérülés, mentőhívás, plusz egy tényező.

Ezúttal egy újabb tényező nehezíti az ellátást. Fontos, hogy a sérült (imitátor) figyelmesen olvassa el a leírást, akkor és azt csinálja, ami a szövegben szerepel!

7. Erős vérzés, kivérzések sokkal

Baltával vágta fát, egy óvatlan mozdulattal a lábfejedet megsértetted, azon erős vérzés látható. A segélynyújtó célirányos kérdésére (ha pontosan azt kérdezi, hogy szédülsz-e) jelzed, hogy szédülsz, ha nem kérdez rá, akkor magadtól azonban nem jelzed ezt. Amikor elkezdi kötözni a lábadat, elveszítetted az eszméletedet.

ellátási lépés	pipa
Biztonság – szóban jelzi, hogy biztonság	
Biztonság – gumikesztyű/savkesztyű felvétele	
Biztonság – balta biztonságos helyre	
Kommunikáció – mi történt?	
Kommunikáció – hol fáj? Hol sérültél meg?	
Elsődleges ellátás – direkt nyomás a sebre	
Pozicionálás – fektetés, láb felemelése	
Fertőtlenítés	
Nyomókötés	
Szóban tájékoztatni a betegvizsgálat elvégzéséről (pl. Most megvizsgálak! Szólj, ha fáj valahol!)	
Teljes betegvizsgálat	
Mentőhívás – Mi történt?	
Mentőhívás – Pontos cím	
Mentőhívás – Sérültek száma/súlyossága	
Mentőhívás – Saját telefonszám	
Kivérzések sokkra utaló kérdések (Szédülsz?)	
Állapot javulásra/romlásra utaló kérdések (pl. Jobban vagy? Kevésbé fáj? Továbbra sem szédülsz?)	
Kivérzések sokk felismerése	
*Ha egy perc elteltével nem tér magához stabil oldalfektetés (ez esetben nem ájulásról, hanem eszméletvesztésről van szó)	

8. Arcégés

A lábas fedelét figyelmetlenül emeltem fel, a forró gőz az arcodba csapott, orrod és egyik arc feled égett meg.

Az ellátásban a nehézség, hogy nehéz az arcot kötözni, az ellátónak rá kell jönnie, hogy a steril mull-lapot csak ráhelyezi az égésre.

ellátási lépés	pipa
Biztonság – szóban jelzi, hogy biztonság	
Biztonság – gumikesztyű/savkesztyű felvétele	
Kommunikáció – mi történt?	
Kommunikáció – hol fáj? Hol sérültél meg?	
Elsődleges ellátás – vizes hűtés	
Szóban tájékoztatni a betegvizsgálat elvégzéséről (pl. Most megvizsgálak! Szólj, ha fáj valahol!)	
Teljes betegvizsgálat	
Mentőhívás – Mi történt?	
Mentőhívás – Pontos cím	
Mentőhívás – Sérültek száma/súlyossága	
Mentőhívás – Saját telefonszám	
Másodlagos ellátás – pozicionálás, leültetés	
Fertőtlenítés	
Arcra helyezett mull-lap	
Állapot javulásra/romlásra utaló kérdések (pl. Jobban vagy? Kevésbé fáj? Továbbra sem szédülsz?)	
(Kivérzéses) sokkra utaló kérdések (Szédülsz?) – ((Az égési sérüléseknél is kialakulhat sokkos állapot.)	

9. Savmarás rejtett sérüléssel

Az akkumulátor sav kezedre ömlött.

Csak a betegvizsgálatkor derül ki, hogy a bokádra is jutott, azaz csak akkor jelzed, hogy fáj, ha a bokádat megérinti. Ha a betegvizsgálatkor nem ér a bokádhoz, akkor nem derül ki!

ellátási lépés	pipa
Biztonság – szóban jelzi, hogy biztonság	
Biztonság – gumikesztyű/savkesztyű felvétele	
Biztonság – földön lévő maróanyag kikerülése	
Kommunikáció – mi történt?	
Kommunikáció – hol fáj? Hol sérültél meg?	
Elsődleges ellátás – vizes ÖBLÍTÉS	
Szóban tájékoztatni a betegvizsgálat elvégzéséről (pl. Most megvizsgálak! Szólj, ha fáj valahol!)	
Teljes betegvizsgálat	
Bokán lévő seb felismerése	
Bokasérülés öblítése vízzel	
Mentőhívás – Mi történt?	
Mentőhívás – Mi történt?	
Mentőhívás – Pontos cím	
Mentőhívás – Sérültek száma/súlyossága	
Mentőhívás – Saját telefonszám	
Másodlagos ellátás – pozicionálás, leültetés	
Fertőtlenítés - kézfej	
Fedőkötés - kézfej	
Fertőtlenítés - boka	
Fedőkötés - boka	
Állapot javulásra/romlásra utaló kérdések (pl. Jobban vagy? Kevésbé fáj? Továbbra sem szédülsz?)	